

Къде отиват българските ученици и студенти

Великобритания е предпочитаната държава за образование в чужбина

Мара Георгиева

Езикова или математическа гимназия? Частни уроци или школи? С оценка от матурата или с изпит? За мнозина тийнейджъри, на които предстои влизане в гимназия или университет, и за техните родители това са важните въпроси. Все по-често обаче се чува още един - в България или в чужбина?

ТОП ДЕСТИНАЦИИ ЗА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Англия е най-привлекателна за българските ученици, решили да продължат средното си образование зад граница. В топ 5 за Европа са също Германия, Швейцария, Испания и Италия. САЩ, Португалия и Канада също попадат сред желанията на младежите, отчитат консултантски

агенции по образование в чужбина. Преди години на второ място след Англия е била Швейцария заради индивидуализираните, модерни и качествени програми за чуждестранни ученици. Сега Германия е втора и причина за това са високите такси на пансионатните училища в Швейцария, обобщава Наташа Христова, консултант за средно образование

в консултантската къща за образование в чужбина „Дарби“. За някои ученици и родители плюс на средното образование в Германия е, че профилирането започва от много ранен период.

ЗАЩО ЗАД ГРАНИЦА

Средното образование извън България не е евтино - годишните такси са около 30 000 английски лири, евро или долара. В Швейцария са дори доста по-високи. Защо тогава то става все по-търсено от родители и ученици? „Защото освен качествено образование училищата в чужбина осигуряват и постоянна грижа за личностното развитие на детето“, отговаря Ели Тончева, управител на консултантската агенция „Егланта“. И уточнява,

че пансионатните училища разполагат „с отлични условия за усвояване на академични знания, за практикуване на различни спортове, за разнообразни клубни дейности“. И още: „В тях се развиват допълнителни умения като проучване, критично мислене, анализ, предоставя се и специализирана подготовка за кандидатстване в топ университети“, допълва Йоана Петрова, консултант в „Интеграл образователни програми“.

Всяко семейство има различни предпочитания към определена държава и училище. „Някои предпочитат традициите на английското образование, други отдават значение на социалния кръг и обноси, които са характерни за елитните швейцарски

пансионати, за трети са важни спортът и извънкласните дейности, както и условията за живот и мултинационалната среда в международните училища в Испания“, коментира Деница Проданова, собственик на Summerly International Learning. По думите ѝ всяко училище има силни и слаби страни и затова е важно да се избере такова, което е „социално, академично и емоционално подходящо за детето“.

Според Ели Тончева при избора за средно образование „родителите обикновено се водят от препоръките на свои близки, от местоположението на училището, а по-амбициозните – от мястото, което то заема в различни официални класации“. „За съжаление има мода в ➤

BRITANICA®
quality language teaching

CAMBRIDGE ENGLISH
Language Assessment
Authorised Centre

ENGLISH
SUMMER
ACADEMY

www.summerschools.bg

PLAYTIME B

- за деца 3-та група
в детската градина
- от 1 до 28 юни или
от 4 до 29 юли

CAMBRIDGE YOUNG LEARNERS

- за деца от 8 до 12 год.
- Starters 3-24 юни,
Movers 3-24 юни или 13-24 юни,
Flyers 3-24 юни или 15-28 юни

FIRST FRIENDS

- за деца 4-та група
в детската градина
- от 1 до 28 юни
и/или от 4 до 29 юли

WRITING ACADEMY

- за деца от 12 до 18 год.
- от 15 до 30 юни

STORYTELLING TIME

- за деца 1 и 2 клас
- от 1 до 28 юни
и/или 4 до 29 юли

SPEAKING ACADEMY

- за деца на 11 и 12 год.
- от 15 до 30 юни

ENGLISH PLUS

- за деца от 9 до 14 год.
- от 6 юни до 5 юли или
от 30 юни до 29 юли

SUMMER CAMPS

- за деца от 8 до 17 год.
- през месец юли

» избора не само на държава, но и на училище“, отчита Деница Проданова. По думите ѝ това е тенденция от години, като притеснителното е, че тя не се основава на факти или на информираност, а на слухове или желание за статус в обществото.

ТОП ДЕСТИНАЦИИ ЗА СТУДЕНТИ

Великобритания продължава да бъде най-предпочитана като учебна дестинация и за висше образование въпреки високите учебни такси, отчитат консултантите. Причините за това са известни - английският е най-популярният чужд език сред българските ученици и те имат самочувствието, че могат да се справят с академична програма изцяло на него. Британските университети предлагат голямо разнообразие от специалности, включително и някои съвсем нови, като компютърна сигурност или нанотехнологии например, изброява Ели Тончева. Университетите там правят сериозни инвестиции в материална база – лаборатории, зали, библиотеки, спортни центрове, общежития. Освен това, за да финансират образованието си, студентите могат да ползват заем, включително и за магистърски програми, както и да кандидатстват за стипендии. „Изборът на западен университет се предопределя и от възможността за стажове като част от учебната програма, по време на които студентите придобиват практически умения“, коментира Стефка Златева, консултант в „Интеграл образователни програми“. Според нея Великобритания остава предпочитана дестинация и за-

ради по-големия избор на общежития и гарантирано настаняване за първокурсници.

Германия традиционно заема втора позиция сред предпочитанията на българските кандидат-студенти. Образованието там е почти безплатно (дължими са единствено поносими административни такси), а все повече специалности се предлагат и на английски език. „И до днес има градове в Германия, където по брой чуждестранни студенти на първо място е Китай, а на второ - България“, отбелязва Благове-

ГОДИШНИТЕ ТАКСИ ЗА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ ИЗВЪН БЪЛГАРИЯ СА ОКОЛО 30 000 АНГЛИЙСКИ ЛИРИ, ЕВРО ИЛИ ДОЛАРА.

ста Евтимова, консултант за висше образование в консултантската къща „Дарби“.

Сред предпочитаните дестинации са и Холандия и Дания. Според Ели Тончева Холандия привлича с практически ориентирани специалности, които се преподават на английски език, достъпните такси за обучение (1984 евро на година) и възможностите за финансиране чрез почасова работа, студентски заем и грантове. Стефка Златева допълва, че все повече първоначално ориентирани се към Германия и Австрия студенти избират Холандия заради по-гъвкави условия за прием и финансовата помощ до 1016 евро на месец.

Безплатното за гражданите на ЕС висше образование в Дания години наред привлича масово

българските студенти. Плюс за обучението там е и това, че университетите стимулират стартир студентски компании чрез бизнес инкубатори. В последните години обаче датските университети стават все по-селективни и освен висок успех очакват от кандидатите силна мотивация и ясен план за бъдещата им професионална реализация. „В Дания ограничителната квота за прием на европейски студенти и специфичните изисквания за кандидатстване, въведени с реформата от 2015 г., могат да се окажат сериозно предизвикателство пред бъдещите студенти“, посочва Благовеста Евтимова.

През последната година нараства броят на кандидатите за бакалавърски и магистърски програми в университети в Австрия, като предпочитани специалности там са икономика и архитектура. Приемът обаче става все по-труден, тъй като много от университетите въвеждат и приемни изпити на място, отчита Ели Тончева.

Във Франция програмите на обучение са основно на френски език. Обучението на английски или друг чужд език е само в много ограничен кръг програми, основно магистърски или за обмен. „Университетите са много селективни при приема на студенти, но изискванията стават още по-високи по време на първи курс, резултатите от който са решаващи за продължаване на обучението. Статистиката показва, че 42% от студентите отпадат след него. За сравнение, процентът на отпадналите след първи курс студенти в Германия е 28%, във Великобритания – 8.6%, Испания – 30%“, посочва Благовеста Евтимова. ■